

duša s svojo preprostostjo, s svojo odkritostjo, s svojo versko vdanostjo, je prišla k nam neomadeževana v jeziku, kateri še dandanašnji, v času divje brezbožnosti, moralne propalosti, sebičnosti in pohlepnosti, propoveduje samo lepoto preprostega življenja, pripovedujoč pravljico za pravljico kot zgled požrtvovalnosti, čistosti in nedolžnosti. Naš jezik diha čas, ko so bili ljudje in narodi še mlajši, lepši in manj vdani materializmu nego dandanašnji . . . Nikakor nočem pretiravati, pa zdi se mi in priznati se mi mora, da je duša angleškega naroda naših dni duša brez Boga na svetu, vsa v skrbéh za zemeljske stvari, ki bolešno drvi za svetovno silo in gospodstvom in prezira vse višje in plemenitejše namere, ki hočejo oblažiti našo naravo; duša, ki ne pozna istinitega praktičnega krščanstva z njegovimi lepimi nauki; duša pokopana v materializmu, prijemajoč se vsakega novega nauka, da bi zatrla v sebi glas božji; duša, ki ima vsekdar samo svoj prav in kateri se zdi neumnost, obsoditi samo sebe; duša, ki se na eni strani ponaša z neodvisnostjo, na drugi pa bolj ko vsakdo na svetu robuje domišljavosti, sili, naslovom, lepim besedam; duša, ki se dá tako lahko preslepiti in slepo zvoditi, akole vodniki spretno apelirajo na sebičnost njene narave.“

Pri vsej navdušenosti za svoj jezik so pa Irci tudi praktični. O' Donell pravi: „Sklenili smo, da se naši otroci morajo učiti dveh jezikov, angleščine radi trgovine, irščine za socialno vzgojo in za polet naše duše.“

To je vesela pomlad irskega naroda. Ko se veselimo tega pojava, se nam nehoté vsiljuje dvojno vprašanje. Najprej: ali bo ta pomlad obrodila tudi sadov? Če vpoštevamo silno navdušenost Ircev, njih nardarjenost pa tudi gmotna sredstva, katerih

so si mnogi rodoljubi v izobilju pridobili v Severni Ameriki, v Avstraliji in drugod, ni to povsem nemožno. Tudi Slovenci smo se zbudili, in se vendar od daleč ne moremo primerjati s slavno prošlostjo in neupognjeno žilavostjo Ircev.

Drugo vprašanje je v zvezi s prvim. Ako si Irci oživé lastno, lepo slovstvo, ni še s tem zagotovljeno, da je bodo ohranili tudi čisto in neomadeževano. To je druga, važna naloga irskih prvoboriteljev. Vprašanje je: Ali ne bo moderni duh našel poti tudi v to deviško, še le odkrito slovstvo?

Na to vprašanje moremo za sedaj samo odgovoriti, da smemo v vsakem slučaju pričakovati od tega gibanja najlepših sadov krščanske mistike, ki bodo presegle vse, kar je novo oživljena verska ideja pognala tuintam po Evropi. Mr. Brooke, ki je pred kratkim izdal zbirko irskih pesmi v angleškem jeziku („A Treasury of Irish Poetry in the English Tongue“) piše navdušeno: „Vera Ircev je tesno spojena z narodnostjo. Pesništvo ima skoraj vseskozi katoliški znak, in sicer katoliški s patosom, potrpežljivostjo in strastjo preganjanja. Irsko versko pesništvo v prvih letih devetnajstega stoletja je bilo pisano po ječah, pod vtiskom smrtne kazni ali prognanstva, na divjem močvirju in v gorskih duplinah . . . Plačilo, kakršno zasluži volk, je čakalo mož, katerih edini zločin je bil, da so ljubili svojo vero . . . Sedaj se zopet obnavljajo svete legende irskih svetnikov in slava stare irske cerkve. Mistični elementi, ki so tako globoko vkoreninjeni v katoličanstvo, se zopet prelivajo v zvonke verze, in njihova izredno močna duhovna smer, bela in rdeča od nebeških zubljev modrosti in ljubezni, tvori življenski del mysticizmu, ki je eden glavnih stebrov keltskega probujenja.“

